

Protokoll

BISPEMØTET 2008

Kristiansand 22. – 23. januar 2008

Det ble holdt bispemøte 22. – 23. januar 2008.

Møtet fant sted på Agder og Telemark bispedømmekontor i Kristiansand.

Disse deltok i møtet:

Biskop Olav Skjevesland, Agder og Telemark, Bispemøtets preses

Biskop Laila Riksaasen Dahl, Tunsberg, Bispemøtets visepreses

Biskop Finn Wagle, Nidaros

Biskop Ole D. Hagesæther, Bjørgvin

Biskop Ernst Baasland, Stavanger

Biskop Ole Christian M. Kvarme, Oslo

Biskop Per Oskar Kjølaas, Nord-Hålogaland

Biskop Helga Haugland Byfuglien, Borg

Biskop Solveig Fiske, Hamar

Biskop Tor Berger Jørgensen, Sør-Hålogaland

Fungerende biskop Øystein Bjørdal, Møre

Møtet ble ledet av Bispemøtets preses, Olav Skjevesland.

Generalsekretær Christofer Solbakken var sekretær for møtet.

Assisterende generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Sven Oppegaard, deltok under behandlingen av sak BM 02/08.

Saksliste

BM 01/08	INNKALLING OG DAGSORDEN.....	4
BM 02/08	”EPISCOPAL MINISTRY WITHIN THE APOSTOLICITY OF THE CHURCH”	5
BM 03/08	ETTER KIRKEMØTET 2007	6
BM 04/08	HÅNDTERING AV PERSONALSAKER	7
BM 05/08	GUDSTJENESTEREFORMEN	8
BM 06/08	ENDRINGER I KRL-FAGET	9
BM 07/08	OPPNEVNING TIL STAVU.....	10
BM 08/08	ORIENTERINGER OG REFERATSAKER	11
BM 09/08	MØTEPLANEN	12

Sak BM 01/08

Innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

Sak BM 02/08

”Episcopal Ministry within the Apostolicity of the Church”

Det lutherske verdensforbund vedtok på sitt rådsmøte i mars 2007 en tekst om ”episcopal ministry within the apostolicity of the church”. I denne teksten utarbeides en forståelse av bispeembetet i lys av kirkens apostolisitet.

Omtrent på samme tid utkom også studierapporten ”The Apostolicity of the Church”. Denne rapporten er utarbeidet av den internasjonale katolsk-lutherske dialogkommisjonen som har arbeidet siden 1995. I denne rapporten drøftes kirkens apostolisitet i et bredere perspektiv, men også naturlig nok i nær relasjon til bispeembetet.

Assisterende generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Sven Oppegaard, har vært sentral i utarbeidelsen av begge disse tekstene. Han innledet til samtale over tematikken.

Bispemøtet tar samtalen til etterretning.

Sak BM 03/08

Etter Kirkemøtet 2007

Vedtaket i Kirkemøtet 2007 om tilsetning av personer som lever i homofilt partnerskap, har reist flere nye utfordringer.

1) Ansettelse i kirkelig fellestråd

Proseduren for ansettelse ved kirkelig fellestråd i stilling som krever vigsling bør gjennomgås på nytt. Når det gjelder ansettelse av kateket, diakon og kantor heter det i forskriftens § 5 at "tilsetning skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev". I analogi med reglement for tilsetning av prester bør dette tolkes slik at vigsling vil være en forutsetning for gyldig ansettelsesvedtak, mens tjenestebrev neppe har samme rettsvirkning. Bestemmelsen fordrer en prosedyre hvor biskopen gis anledning til å utøve sitt tilsynsansvar på en god måte.

2) Velsignelse av homofile par

Det er Kirkemøtet som har myndighet til å fastsette liturgier i vår kirke. Prestene er forpliktet til å utføre sin tjeneste i samsvar med kirkens ordninger, og til å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger etter fastsatte liturgier, jf Tjenesteordning for menighetsprester § 7.

Kirkemøtet har ikke fastsatt noen liturgi for partnerskapsinngåelse eller forbønn for inngåtte partnerskap. En prest kan – og bør – be for alle som anmoder om prestens forbønn. Imidlertid må man være seg bevisst at en liturgisk forbønnshandling i en gitt situasjon kan oppfattes som en ny liturgisk ordning. En bør unngå forbønnshandlinger som kan oppfattes som en ny liturgisk ordning.

3) Tilsynsordninger

Bispemøtet har mottatt brev fra underskriverne av oppropet "For enhetens skyld", med anmodning om å møte biskopene til samtale. Det vises i denne sammenheng til BM 19/01, 33/02 og 01/03.

Bispemøtet imøteser at det i bispedømmerråd og kirkelige fellestråd etableres prosedyrer for ansettelse som gir biskopen anledning til å utøve det tilsynsansvar han eller hun er pålagt.

Bispemøtet vil arbeide videre med spørsmålet om forholdet mellom ekteskap og partnerskap.

Bispemøtets arbeidsutvalg inviterer representanter for underskriverne av oppropet "For enhetens skyld" til en samtale om tilsynstjenesten.

Sak BM 04/08

Håndtering av personalsaker

På bakgrunn av KKD's "Veiledningshefte for kirkelige arbeidsgivere ved mistanke om eller anklage mot arbeidstaker om seksuelle overgrep" har Bispemøtet drøftet håndteringen av personalsaker som handler om grenseoverskridende atferd.

Biskop Helga Haugland Byfuglien innledet til samtale, og trakk opp fire punkter for drøftelse.

- 1) Forståelsen av overgrep sett i lys av sjelesorgsituasjonen. Hvordan konstitueres en sjelesorgssituasjon? Hva er et overgrep i denne sammenhengen?
- 2) Hvilken rettslig beskyttelse har den fornærmede?
- 3) Hvilken praksis skal biskopene legge opp til i håndtering av saker som må forstås som overgrepssaker; a) tap av presterettigheter, b) gjenerverv av presterettigheter, c) avskjed i nåde eller avskjed uten nåde (embedsmenn), oppsigelse eller avskjed (tjenestemenn).
- 4) Kan det være tjenlig med et eksternt kompetanseorgan?

Bispemøtet vil arbeide videre med disse problemstillingene.

Sak BM 05/08

Gudstjenestereformen

Biskop Finn Wagle orienterte om status i arbeidet med gudstjenestereformen, og la særlig vekt på den tidsramme som er lagt for høring og utprøving av de nye liturgiene.

Bispemøtet ser at den foreslåtte tidsperioden for høring og utprøving av de nye liturgiene blir svært knapp. Bispemøtet vil anmode Kirkerådet om å overveie en utvidelse av prøvingstiden, slik at det kan bli bedre rom for en reell prøving av de nye liturgiene.

Sak BM 06/08

Endringer i KRL-faget

Norge ble dømt i Den europeiske menneskerettighetsdomstol (EMD) 29. juni 2007 for krenkelse av foreldrenes rett til å gi barna en opplæring i samsvar med eget livssyn. Saken var reist av foreldre som hadde fått avslag på søknader om fullstendig fritak for sine barn fra det daværende grunnskolefaget ”Kristendomskunnskap med religion og livssynsorientering” (KRL). Bakgrunnen for dommen er KRL-faget slik det så ut i 1997.

På bakgrunn av dommen har Kunnskapsdepartementet foreslått endringer i opplæringsloven. Forslagene gjelder bestemmelsen om fritak fra aktiviteter m.m. i opplæringen, lovforankringen av KRL-faget. Dessuten foreslås at fagets navn endres til ”Religion, livssyn og etikk (RLE)”.

Bispemøtet vil formulere en felles høringsuttalelse på bakgrunn av momentene som kom frem i samtalen.

Sak BM 07/08

Oppnevning til STAVU

Biskop Ole D. Hagesæther orienterte om arbeidet i STAVU og behov for endringer i styringsgruppens sammensetning.

Bispemøtet oppnevner Torbjørn Køhn som BMs representant i STAVU.

Sak BM 08/08

Orienteringer og referatsaker

Olav Skjevesland

Porvoo Primates' Meeting i Dublin.

Eyvind Skeie 60 år

Møte med organisasjonen "Adam" – Kirkens ressurscenter

Møte i arbeidsutvalget i BM.

Møte i Lederforum (BM, KR, SKR og MKR)

Møte mellom KR.s leder og direktør og preses – og representanter for carissimi-oppropet

Ordo Crucis 50-år

Møte m/ statsminister og kirkeminister om stat/kirke

Møte med Organisasjonenes fellestråd

Solveig Fiske

Styret for Det praktisk-teologiske seminar

Per Oskar Kjølaas

Den russisk-ortodokse kirkes forhold til Den norske kirke

Ernst Baasland

Visitagruppen

Nasjonal prostekonferanse i Stavanger

Ole D. Hagesæther

Henvendelser om Downs syndrom og abort

Helga Haugland Byfuglien

Trosopplæringsreformens styringsgruppe

Rett til grav for dødfødte

Finn Wagle

Bispemøtets pilegrimsvandring 3.-8. mai 2008

Tor B. Jørgensen

Diskrimineringslovutvalget

Sak BM 09/08

Møteplanen

Bispemøtet fastsatte følgende møteplan for årene 2008 - 2010:

2008

10. – 13. mars i Oslo
3. – 8. mai: Pilegrimsvandring
2. – 7. oktober i Oslo

2009

27. – 28. januar i Tønsberg
30. mars – 2. april i Oslo
22. – 23. juni i Oslo, fra kl. 10 første dag til kl. 13 siste dag. (Ekstraordinært møte viet forslagene i gudstjenestereformen)
1. – 6. oktober i Oslo

2010

26. – 27. januar i Fredrikstad
22. – 25. mars i Oslo
30. september – 5. oktober i Oslo